

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

školska 2005/2006.

Sarajevo, maj 2005.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Opis studija:

Uz osnovne studije navedenih jezika i pripadajućih književnosti, na Odsjeku se odvija i obavezni nastavni proces iz predmeta:

- *Pedagogija,*
- *Metodika nastave jezika i književnosti,*
- *Strani jezik.*

Cilj studija:

Osposobiti studente za analizu strukture savremenog bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika; da ovladaju znanjima iz književnosti na ovim jezicima (od prvih pisanih spomenika do danas) i znanjima iz historije navedenih jezika. Uz pomoćne discipline (*Metodika, Pedagogija, Uvod u opću lingvistiku, Teorija književnosti...*) – zavisno od akademskog nivoa za koji se opredijele studenti/-ice – stječe se pripadajuća akademska titula i stručno zvanje.

Organizacija studija:

Nastavnim planom i programom predviđen je jednopredmetni i dvopredmetni (kombinirani) studij bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika i književnosti naroda BiH, odnosno dvopredmetni (kombinirani) studij bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika i stranog jezika, te dvopredmetni (kombinirani) studij bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika i jednog od ostalih odsjeka na Filozofskome fakultetu koji svojim planovima nude mogućnost dvopredmetnog (kombiniranog) studija.

Imajući u vidu zainteresiranost studenata za određene smjerove, u školskoj 2005/2006. godini studij na Odsjeku za bosanski, hrvatski, srpski jezik realizirat će se kao jednopredmetni i dvopredmetni (kombinirani) studij. Kada je riječ o dvopredmetnom studiju, riječ je o sljedećim kombinacijama:

- A. U okviru Filozofskog fakulteta, između Odsjeka za bosanski, hrvatski, srpski jezik i Odsjeka za književnosti naroda BiH;
- B. U okviru Filozofskog fakulteta, između Odsjeka za bosanski, hrvatski, srpski jezik i drugog "filološkog" odsjeka (anglistika, germanistika, romanistika, slavistika i orijentalistika);
- C. U okviru Filozofskog fakulteta, između Odsjeka za bosanski, hrvatski, srpski jezik i "nefiloloških" odsjeka koji svojim planovima nude mogućnost dvopredmetnog (kombiniranog) studija kao što su: filozofija i sociologija; historija; historija umjetnosti; komparativna književnost i bibliotekarstvo i pedagogija.

Stepenovanje nastave:

Nastava je stepenovana u tri nivoa: 3+2+3 godine, odnosno 6+4+6 semestara, opterećenje studenata tokom nastavnog procesa (što uključuje i ispite) – prema planiranim predmetima i zbirno po semestrima – izražava se u ECTS bodovima.

Na jednopredmetnom studiju:

Nakon **prvog stepena** (6 semestara), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, prezentiranog završnog rada i ostvarenih 180 ECTS bodova, student stječe diplomu **prvog akademskog stepena – baccalaureat (B.A.)** i može raditi poslove pomoćnika ili saradnika, odnosno administrativnog radnika u odgovarajućim djelatnostima (izdavaštvu, javnim medijima, školstvu, ali ne kao nastavnik ili profesor).

Nakon **drugog stepena** (+4 semestra), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, odbranjenog diplomskog rada i ostvarenih 120 ECTS bodova, student stječe diplomu **drugog akademskog stepena – magisterij (M.A.)** i naziv **magistar** (bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika).

Nakon **trećeg stepena** (+6 semestara), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, odbranjenog diplomskog rada i ostvarenih 180 ECTS bodova, student stječe diplomu **trećeg akademskog stepena** i naziv **doktora znanosti**.

Na dvopredmetnom studiju:

Nakon **prvog stepena** (6 semestara), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, prezentiranog završnog dodiplomskog rada i ostvarenih 180 ECTS bodova, student stječe diplomu **prvog akademskog stepena – baccalaureat bosanskoga jezika i književnosti (B.A.)**.

Nakon **drugog stepena** (+4 semestra), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, odbranjenog diplomskog rada i ostvarenih 120 ECTS bodova, student stječe diplomu **drugog akademskog stepena – magisterij (M.A.)** i naziv **magistar** (bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika) i književnosti naroda BiH / **magistar** (bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika) – **lektor / magistar** (bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika) – **prevodilac**.

Nakon **trećeg stepena** (+6 semestara), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, odbranjenog diplomskog rada i ostvarenih 180 ECTS bodova, student stječe diplomu **trećeg akademskog stepena** i naziv **doktora znanosti**.

Izborni predmeti:

Nastavnim planom i programom predviđeni od akad. 2008/2009. godine.

Način provjere znanja:

Završna provjera znanja se, u pravilu, obavlja pismeno i usmeno.

Uvjeti za prelazak u narednu godinu:

Uvjeti za prelazak u narednu godinu, Broj mogućih izlazaka na ispit i ispitni rokovi utvrđuju se na osnovu Zakona o visokom obrazovanju i Statuta Univerziteta u Sarajevu.

Verzija JezikA1~KnjiževnostA2**DVOPREDMETNI PETOGODIŠNJI STUDIJ**A. Nastavnički smjer

PRVA GODINA

Prvi semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Fonetika i fonologija bos., hrv., srp. jezika	FIL BHS 122	2	1	2	6
2.	Norma bos., hrv., srp. jezika	FIL BHS 123	2	1	2	5
3.	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2	0	2	4
4.	Strani jezik I		2	0	0	2
UKUPNO			8	2	6	
			16			17

Drugi semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Jezička kultura	FIL BHS 124	2	1	2	6
2.	Jezičke strukture	FIL BHS 112	2	1	2	5
3.	Osnove staroslavenskoga jezika	FIL BHS 141	2	0	2	4
4.	Strani jezik II		2	0	0	2
	UKUPNO		8	1	6	17

DRUGA GODINA

Treći semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Morfologija bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 225	2	1	2	6
2.	Akcentologija bos., hrv. srp. jezika I	FIL BHS 238	2	1	2	5
3.	Historijska gramatika I	FIL BHS 242	2	1	2	5
4.	Pedagogija I		2	0	0	2
	UKUPNO		8	3	6	18

Četvrti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Morfologija bos., hrv., srp. jezika II	FIL BHS 226	2	1	2	6
2.	Dijalektologija I	FIL BHS 251	2	1	2	5
3.	Historijska gramatika II	FIL BHS 243	2	0	2	5
4.	Pedagogija II		2	0	0	2
	UKUPNO		8	2	6	18

Orlova Jelena

TREĆA GODINA

Peti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Sintaksa bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 331	2	0	2	4
2.	Lingvistička stilistika I	FIL BHS 329	2	1	2	4
3.	Dijalektologija II	FIL BHS 352	2	1	1	3
4.	Metodika nastave književnosti naroda BiH	FIL KBH 371	2	0	2	4
	Završni rad ¹					3
	UKUPNO		8	2	7	18

Šesti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Sintaksa bos., hrv., srp. jezika II	FIL BHS 332	2	1	2	4
2.	Lingvistička stilistika II	FIL BHS 330	2	0	2	4
3.	Historija literarnog bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 344	2	1	1	3
4.	Metodika nastave bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	FIL KBH 372	2	0	2	4
5.	Završni rad					3
	UKUPNO		8	2	7	18

Oliver Jhr

¹ Završni rad piše se tokom 5. i 6. semestra i nosi ukupno 6 studijskih bodova. Studijski bodovi stečeni u toku 5. semestra (3 ECTS) tiču se prijavljivanja teme, odabira literature i postavljanja plana istraživanja u saglasnosti s mentorom. Preostali studijski bodovi (3 ECTS) stječu se u 6. semestru, nakon uspješne prezentacije rada.

Oliver Jhr

Verzija KnjiževnostA1~JezikA2

PRVA GODINA

Prvi semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Fonetika i fonologija bos., hrv., srp. jezika	FIL BHS 122	2	1	2	6
2.	Norma bos., hrv., srp. jezika	FIL BHS 123	2	1	2	5
3.	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2	0	2	4
	UKUPNO		6	2	6	15

Drugi semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Jezička kultura	FIL BHS 124	2	1	2	6
2.	Jezičke strukture	FIL BHS 112	2	1	2	5
3.	Osnove staroslavenskoga jezika	FIL BHS 141	2	0	2	4
	UKUPNO		6	2	6	15

Đevedžić

DRUGA GODINA

Treći semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Morfologija bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 225	2	1	2	6
2.	Akcentologija bos., hrv. srp. jezika I	FIL BHS 238	2	1	2	5
3.	Historijska gramatika I	FIL BHS 242	2	0	2	4
	UKUPNO		6	2	6	15

Četvrti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Morfologija bos., hrv., srp. jezika II	FIL BHS 226	2	1	2	6
2.	Dijalektologija I	FIL BHS 251	2	1	2	5
3.	Historijska gramatika II	FIL BHS 243	2	0	2	4
	UKUPNO		6	2	6	15

TREĆA GODINA

Peti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Sintaksa bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 331	2	0	2	6
2.	Lingvistička stilistika I	FIL BHS 329	2	0	2	5
3.	Dijalektologija II	FIL BHS 352	2	1	1	4
	UKUPNO		6	1	4	15

Šesti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Sintaksa bos., hrv., srp. jezika II	FIL BHS 332	2	1	2	6
2.	Lingvistička stilistika II	FIL BHS 330	2	0	2	5
3.	Historija literarnog bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 344	2	1	1	4
	UKUPNO		6	2	5	15

Dr. Ved. I. I. I.

B. Lektorski smjer

PRVA GODINA

Prvi semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Historija standardnih jezika: bos., hrv. i srp.	FIL BHS 540	2	2	1	8
2.	Norma bos., hrv., srp. jezika	FIL BHS 123	2	1	2	8
3.	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2	0	2	6
4.	Uvod u svjetsku književnost I	FIL KBH 153	2	0	2	6
5.	Strani jezik I		2	0	0	2
	UKUPNO		10	3	7	30

Drugi semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Fonetika i fonologija bos., hrv., srp. jezika	FIL BHS 122	2	1	2	8
2.	Jezička kultura	FIL BHS 124	2	1	2	8
3.	Jezičke strukture	FIL BHS 112	2	0	2	6
4.	Uvod u svjetsku književnost II	FIL KBH 154	2	0	2	6
5.	Strani jezik II		2	0	0	2
	UKUPNO		10	2	8	30

DRUGA GODINA

Treći semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Morfologija bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 225	2	1	2	10
2.	Akcentologija bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 238	2	1	2	6
3.	Primijenjena norma I	FIL BHS 436	0	1	1	6
4.	Uvod u teoriju književnosti s teorijom i poetikom književnih žanrova	FIL KBH 161	2	0	2	4
5.	Novija bošnjačka književnost I (s pregledom starije bošnjačke knjiž.) ¹	FIL KBH 222	1	0	1	4
	UKUPNO		7	3	8	30

¹ Ili *Novija hrvatska književnost I (s pregledom starije hrvatske knjiž.)* ili *Novija srpska književnost I (s pregledom starije srpske knjiž.)*.

Četvrti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Morfologija bos., hrv., srp. jezika II	FIL BHS 226	2	1	2	10
2.	Akcentologija bos., hrv., srp. jezika II	FIL BHS 539	2	1	2	6
3.	Primijenjena norma II	FIL BHS 437	0	1	1	6
4.	Uvod u književne teorije	FIL KBH 162	2	0	2	4
5.	Novija bošnjačka književnost II ²	FIL KBH 223	1	0	1	4
	UKUPNO		7	3	8	30

TREĆA GODINA

Peti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Tvorba riječi bos., hrv., srp. jezika	FIL BHS 327	2	1	2	6
2.	Sintaksa bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 331	2	0	2	7
3.	Lingvistička stilistika I	FIL BHS 329	2	1	2	7
4.	Primijenjena norma III	FIL BHS 361	0	2	2	6
5.	Savremena bošnjačka književnost I ³	FIL KBH 323	1	0	1	4
	UKUPNO		7	4	9	30

Šesti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Sintaksa bos., hrv., srp. jezika II	FIL BHS 332	2	1	2	10
2.	Lingvistička stilistika II	FIL BHS 330	2	0	2	8
3.	Primijenjena norma IV	FIL BHS 362	0	2	2	7
4.	Savremena bošnjačka književnost II ⁴	FIL KBH 324	2	1	1	5
	UKUPNO		6	4	7	30

² Ili *Novija hrvatska književnost II* ili *Novija srpska književnost II*.

³ Ili *Savremena hrvatska književnost I* ili *Savremena srpska književnost I*.

⁴ Ili *Savremena hrvatska književnost II* ili *Savremena srpska književnost II*.

Ornela J. Horv

B. LEKTORSKI SMJER

Prvi ciklus studija

PRVA GODINA

Prvi semestar

Red. br.	PREDMET	ŠIFRA	P S V	BODOVI
1.	Historija standardnih jezika: bos., hrv. i srp.	FIL BHS 540	2 0 0	3
2.	Norma bos., hrv. i srp. jezika	FIL BHS 123	2 0 2	4
3.	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2 0 0	3
4.	Uvod u svjetsku književnost I	FIL KBH 153	2 0 0	3
5.	Strani jezik I	FIL	2 0 0	2
6.	Ukupno:		12	15

Drugi semestar

Red. br.	PREDMET	ŠIFRA	P S V	BODOVI
1.	Fonetika i fonologija bos., hrv. i srp. jezika	FIL BHS 122	2 0 2	4
2.	Jezička kultura	FIL BHS 124	2 0 0	3
3.	Jezičke strukture	FIL BHS 112	2 0 0	3
4.	Uvod u svjetsku književnost II	FIL KBH154	2 0 0	3
5.	Strani jezik II	FIL	2 0 0	2
6.	Ukupno:		12	15

DRUGA GODINA

Treći semestar

Red. br.	PREDMET	ŠIFRA	P S V	BODOVI
1.	Morfologija bos., hrv. i srp. jezika I	FIL BHS 225	2 0 2	4
2.	Akcentologija bos., hrv. i srp. jezika I	FIL BHS 238	2 0 0	4
3.	Primijenjena norma I	FIL BHS 436	0 0 2	2
4.	Uvod u teoriju književnosti s teorijom i poetikom književnih žanrova	FIL KBH 161	2 0 0	3
5.	Novija bošnjačka književnost I (s pregledom starije bošnjačke književnosti)	FIL KBH 222	1 0 1	2
6.	Ukupno:		12	15

Orevid I. I. I.

Četvrti semestar

Red. br.	PREDMET	ŠIFRA	P S V	BODOVI
1.	Morfologija bos., hrv. i srp. jezika II	FIL BHS 226	2 0 2	4
2.	Akcentologija bos., hrv. i srp. jezika II	FIL BHS 539	2 0 0	4
3.	Primijenjena norma II	FIL BHS 437	0 0 2	2
4.	Uvod u književne teorije	FIL KBH 162	2 0 0	3
5.	Novija bošnjačka književnost II	FIL KBH 223	1 0 1	2
6.	Ukupno:		12	15

TREĆA GODINA

Peti semestar

Red. br.	PREDMET	ŠIFRA	P S V	BODOVI
1.	Tvorba riječi bos., hrv. i srp.	FIL BHS 327	2 0 2	4
2.	Sintaksa bos., hrv. i srp. jezika I	FIL BHS 331	2 0 0	3
3.	Lingvistička stilistika I	FIL BHS 329	2 0 0	4
4.	Primijenjena norma III	FIL BHS 361	0 2 0	2
5.	Savremena bošnjačka književnost I	FIL KBH 323	1 0 1	2
6.	Ukupno:		12	15

Šesti semestar

Red. br.	PREDMET	ŠIFRA	P S V	BODOVI
1.	Sintaksa bos., hrv. i srp. jezika II	FIL BHS 332	2 0 2	4
2.	Lingvistička stilistika II	FIL BHS 330	2 0 0	3
4.	Savremena bošnjačka književnost II	FIL KBH 324	2 0 0	3
5.	Izborni predmet (diplomski rad)	FIL BHS 399		5
6.	Ukupno:		8	15

U toku druge i treće godine mora se uraditi po jedan seminarski rad iz oblasti jezika. Odbranom diplomskog rada u šestom semestru stječe se stručni naziv: BAKALAUREUS/BAKALAUREA BOSANSKOG JEZIKA – LEKTORSKI SMJER. Mogu raditi poslove administrativnog pomoćnika i saradnika u javnim medijima, izdavaštvu...

Đerđević Jelena

NASTAVNI PLAN ZA PRVI CIKLUS STUDIJA

Prevodilački smjer (dvpredmetni studij, kombinira se sa A-2 studijem stranog jezika)

PRVA GODINA

Prvi semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Historija standardnih jezika: bos., hrv. i srp. jezika	FIL BHS 540	2	2	1	5
2.	Norma bos., hrv., srp. jezika	FIL BHS 123	2	1	2	5
3.	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2	0	2	5
UKUPNO			6	3	5	15
+ kolegiji po planu drugoga studija						15

Drugi semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Fonetika i fonologija bos., hrv., srp. jezika	FIL BHS 122	2	1	2	5
2.	Jezička kultura	FIL BHS 124	2	1	2	5
3.	Jezičke strukture	FIL BHS 112	2	0	2	5
UKUPNO			6	2	6	15
+ kolegiji po planu drugoga studija						15

DRUGA GODINA

Treći semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Morfologija bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 225	2	1	2	5
2.	Akcentologija bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 238	2	0	2	4
3.	Primijenjena norma I	FIL BHS 436	0	1	1	3
4.	Novija bošnjačka književnost I (s pregledom starije bošnjačke knjiž.)	FIL KBH 222	1	0	1	3
UKUPNO			5	3	6	15
+ kolegiji po planu drugoga studija						15

Četvrti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Morfologija bos., hrv., srp. jezika II	FIL BHS 226	2	1	2	5
2.	Tvorba riječi bos., hrv., srp. jezika	FIL BHS 327	2	1	2	4
3.	Primijenjena norma II	FIL BHS 437	0	1	1	3
4.	Novija bošnjačka književnost II	FIL KBH 223	1	0	1	3
UKUPNO			5	3	6	15
+ kolegiji po planu drugoga studija						15

U toku 2. godine mora se uraditi jedan **seminarski rad** iz oblasti jezika.

Devod Jaku

TREĆA GODINA

Peti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Sintaksa bos., hrv., srp. jezika I	FIL BHS 331	2	1	2	5
2.	Lingvistička stilistika I	FIL BHS 329	2	0	2	4
3.	Primijenjena norma III	FIL BHS 361	0	1	2	3
4.	Savremena bošnjačka književnost I	FIL KBH 321	2	1	0	3
UKUPNO			6	3	6	15
+ kolegiji po planu drugoga studija						15

Šesti semestar

Br.	Predmet	Šifra	P	S	V	Bodova
1.	Sintaksa bos., hrv., srp. jezika II	FIL BHS 332	2	0	2	4
2.	Lingvistička stilistika II	FIL BHS 330	2	0	1	3
3.	Savremena bošnjačka književnost II	FIL KBH 322	2	0	0	2
4.	Završni diplomski rad	FIL BHS 399	0	3	0	6
UKUPNO			6	3	3	15
+ kolegiji po planu drugoga studija						15

Studenti **trogodišnjeg** studija u **šestom** semestru pišu **završni** rad i nakon odbrane rada i položenih svih ispita dobivaju titulu BAKALAUREUS/ BAKALAUREA BOSANSKOG JEZIKA – PREVODILAČKI SMJER. Mogu raditi poslove administrativnog pomoćnika i saradnika u javnim medijima, izdavaštvu...

Preved Iko

Odsjek za bosanski, hrvatski, srpski jezik

PROGRAM STUDIJA

Akcentologija bos., hrv., srp. jezika I	2	1	2
---	---	---	---

Predavanja: Priroda akcenata bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika. Akcenatski sistem i njegove jedinice. Bilježenje akcenatskih jedinica. Distribucija akcenatskih jedinica u standardnome jeziku. Akcent u riječi. Akcenatske cjeline. Pomjeranje akcenta na proklitiku. Funkcija akcenta u riječi. Funkcija akcenta u rečenici. Iz historije razvitka akcenatskog sistema.

Seminar: Praćenje ostvarivanja akcenta u sredstvima javnog komuniciranja.

Vježbe: Ovladavanje prepoznavanjem akcenata u riječima i njihovim bilježenjem.

Osnovna literatura: 1. Peco, A.: *Osnovi akcentologije srpskohrvatskog jezika*, Beograd, 1988; 2. Nikolić, B.: *Osnovi mlađe novoštokavske akcentuacije*, Beograd, 1970; 3. Kravar, M.: *O grafici književnog akcenta*, Jezik XXII, 1974/75; 4. Lehiste, I. i P. Ivić: *Prozodija reči i rečenice u srpskohrvatskom jeziku*, Novi Sad, 1996.

Akcentologija bos., hrv., srp. jezika II	2	1	2
--	---	---	---

Predavanja: Akcent kao morfološka kategorija – akcent i morfema. Inicijalni i finalni akcent. Medijalni akcent. Pokretni i nepokretni akcent u riječi. Akcenatske paradigme imenica. Akcenatske paradigme pridjeva. Akcenatske paradigme zamjenica. Akcenatske paradigme brojeva. Akcenatske paradigme glagola.

Seminar: Akcenatske paradigme standardnog jezika u odnosu na akcenatske paradigme organskih idioma – radovi utemeljeni na literaturi.

Vježbe: Ovladavanje tipovima akcenatskih paradigmi kod pojedinih riječi.

Osnovna literatura: 1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić: *Gramatika bosanskoga jezika*, Zenica, 2000; 2. Barić, E. (et al.): *Hrvatska gramatika*, Zagreb, 1995; 3. Stevanović, M.: *Savremeni srpskohrvatski jezik I*, Beograd, 1970; 4. Daničić, Đ.: *Srpski akcenti*, Beograd, 1925; 5. Matešić, J.: *Der Wortakzent in der serbokroatischen Schriftsprache*, Heidelberg, 1970.

Bošnjački roman i drama XX st. ¹	2	2	0
---	---	---	---

Po programu Odsjeka za književnosti naroda BiH.

Bošnjačka poezija i pripovijetka XX st. ²	1	0	1
--	---	---	---

¹ Ili *Hrvatski roman i drama XX st.* ili *Srpski roman i drama XX st.*

² Ili *Hrvatska poezija i pripovijetka XX st.* ili *Srpska poezija i pripovijetka XX st.*

Po programu Odsjeka za književnosti naroda BiH.

Dijalektologija I	2	1	2
-------------------	---	---	---

Predavanja: Dijalektologija kao znanstvena disciplina. Osnovi teorije lingvističke geografije. Urbana dijalektologija. Historijska dijalektologija. Sinhronijska dijalektologija. Dijalekti srednjojužnoslavenskog dijasistema. Torlačko narječje. Štokavsko narječje. Kajkavsko narječje. Čakavsko narječje.

Seminar: Problemska pitanja u dijalektologiji: razrada na osnovu literature. Metodologija dijalektoloških istraživanja. Terenski rad. Seminarski i diplomski radovi.

Vježbe: Analiza tekstova iz različitih dijalekata srednjojužnoslavenskog dijasistema.

Osnovna literatura: 1. Ivić, P.: *Dijalektologija srpskohrvatskog jezika: Uvod i štokavsko narječje*, Novi Sad, Matica srpska, 1985. (drugo izdanje), 215; 2. Peco, A.: *Pregled srpskohrvatskih dijalekata*, Beograd, Naučna knjiga, 1989. (četvrto izdanje), 303.

Dijalektologija II	2	1	1
--------------------	---	---	---

Predavanja: Bosanskohercegovački dijalekti. Istočnobosanski dijalekt. Zapadni dijalekt. Istočnohercegovački dijalekt. Posavski dijalekt. Odnos između dijalekta i standardnog jezika. Dijalekt i nastava jezika.

Seminar: Problemska pitanja u dijalektologiji: razrada na osnovu literature. Seminarski i diplomski radovi.

Vježbe: Analiza tekstova iz bosanskohercegovačkih dijalekata.

Osnovna literatura: 1. Halilović, S.: *Bosanskohercegovački govori*, Sarajevo, u: *Jezik u Bosni i Hercegovini*, Institut za jezik, 2005, 15-51; 2. Ivić, P.: *Dijalektologija srpskohrvatskog jezika: Uvod i štokavsko narječje*, Novi Sad, Matica srpska, 1985. (drugo izdanje), 215.

Fonetika i fonologija bos., hrv., srp. jezika III	2	1	2
---	---	---	---

Predavanja: Nivoi jezičke analize. Fonetika i fonologija kao nivo analize jedinica druge artikulacije – glasa i foneme. – Glas kao segment govora i objekt fonetike. Tvorba glasova – govorni aparat. Artikulacijske i akustičke karakteristike glasova. Struktura glasa. Klasifikacija glasova. – Fonem kao glas u funkciji – jedinica jezika. Inventar fonema. Alofoni. Distribucija fonema u riječi. Slog kao najmanja izgovorna cjelina. Struktura sloga – konsonantske grupe. Ograničenja u distribuciji fonema. Alternacije fonema: a) fonološke – jednačenje po zvučnosti, jednačenje po mjestu tvorbe, gubljenje suglasnika, i b) morfološke – palatalizacije, jotovanja, prelazak *l* u *o*, nepostojano *a*, refleksi iščezlog glasa *jat*. Grafijski sistemi i njihov razvitak. – Impresivna i ekspresivna svojstva fonema i njihovo iskorišćavanje u književnumjetničkom stilu.

Seminar: Pisanje radova o temama iz gradiva.

Olivero Jelenc

Vježbe: Izgovor vokala i afrikata. Prepoznavanje alternacija u oblicima riječi.

Osnovna literatura: 1. Simić, R. i B. Ostojić: *Osnovi fonologije srpskohrvatskog književnog jezika*, Nikšić, 1989; 2. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić: *Gramatika bosanskoga jezika*, Zenica, 2000; 3. Barić, E. (et al.): *Hrvatska gramatika*, Zagreb, 1995; 4. Stevanović, M.: *Savremeni srpskohrvatski jezik I*, Beograd, 1970.

Funkcionalna stilistika	2	2	0
-------------------------	---	---	---

Predavanja: Funkcionalni stilovi, podstilovi (kompensi i međustilovi). Književnoumjetnički stil. Publicistički stil. Naučni stil. Administrativni stil. Razgovorni stil.

Seminar: Izrada radova iz oblasti funkcionalnih stilova.

Osnovna literatura: Tošović, B.: *Funkcionalni stilovi*, Beogradska knjiga, Beograd, 2002, 410.

Historija literarnog bos., hrv., srp. jezika I	2	1	1
--	---	---	---

Predavanja: Kurs u širokom historijskom zahvatu prati i tumači razvojne forme pisanoga bosanskog jezika od početaka pismenosti u X vijeku pa sve do formiranja različitih oblika pisanog manira. Svi vidovi pismenosti na bh. prostoru i širem južnoslavenskom prostoru tumače se u uzajamnim vezama, pri čemu se naročita pažnja poklanja kontinuitetu pisane riječi kao vidu uobličavanja i samoga bosanskog literarnog odnosno književnog jezika. S tim u vezi, koliko je to moguće, razdvojeno se posmatraju i prate tokovi pisane riječi kao takve i smjerovi i oblici formiranja i funkcioniranja književne koine. Naročita pažnja u tom smislu posvećuje se orijentalnoj književnoj koine u osmansko doba i folklornoj koine istoga vremena, kao i glavnim pravcima kretanja te folklorne koine ka uobličavanju bošnjačke odnosno bosanske novoštokavske folklorne koine. Kurs u glavnim crtama zahvata ovu inače vrlo složenu oblast historije jezika, s težnjom da sam današnji bosanski književni jezik objasni i utemelji kao slojevitu lingvističku pojavu. Ovako u osnovama koncipiran, kurs ukazuje na tijesne, u jezičkom smislu, organske povijesne veze unutar bivšeg srpskohrvatskog jezika, odnosno veze između formiranja današnjih književnih jezika, bosanskog, hrvatskog i srpskog.

Vježbe: Rad na odabranom korpusu tekstova.

Osnovna literatura: Dizdar, M., *Stari bosanski tekstovi*; 2. *Pismenost u Bosni i Hercegovini do 1918* (zbornik); 3. Jahić, Dž., *Trilogija o bosanskom jeziku*.

Historija literarnog bos., hrv., srp. jezika II	2	1	1
---	---	---	---

Predavanja: Kurs se bavi tumačenjem korpusa pisane riječi kao faktora trajanja i razvijanja različitih vrsta i stilova pisanog jezika. Pri tome se posebno prate i tumače tekstovi s literarnim odnosno književnim obilježjima, uključujući i korpus usmene

Đevid Dž.

književnosti. Posebna pažnja posvećuje se grafijskom aspektu različitog načina pisanja i pisma na kojem se razvija literarni i književni jezik kao lingvistički fenomen. Analiziraju se i u historijskom slijedu tumače srednjovjekovni pisani korpus, pisani korpus osmanskoga perioda i korpus austrougarskoga perioda. Svi se oni prate i tumače kao opći razvojni pravac i samoga bosanskoga pisanog odnosno književnog jezika.

Vježbe: Rad na odabranom korpusu tekstova.

Osnovna literatura: 1. Dizdar, M., *Stari bosanski tekstovi*; 2. *Pismenost u Bosni i Hercegovini do 1918* (zbornik); 3. Jahić, Dž., *Trilogija o bosanskom jeziku*.

Historija standardnih jezika: bos., hrv. i srp.	2	2	1
---	---	---	---

Predavanja: Jezički idiomi i njihove karakteristike. Organski idiomi Bošnjaka, Crnogoraca, Hrvata i Srba i vidovi njihove standardizacije do XIX stoljeća. Procesi standardizacije u XIX stoljeću u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji. Izbor štokavskog narječja za osnovicu standardnih jezika kao pretpostavka za stvaranje zajedničke norme. Bečki književni dogovor. Približavanje normativnih rješenja u standardnom jeziku kod Hrvata i Srba i odjeci tih rješenja u Bosni i Hercegovini u drugoj polovici XIX stoljeća. Karakter norme u zajedničkom standardnom jeziku. Tendencije unitarizacije i separatizma u normi zajedničkog standardnog jezika u XX stoljeću. Raslojavanje zajedničkog književnog jezika na varijante. Koncept književnojezične politike u Bosni i Hercegovini od 70. do 90. godine XX stoljeća. Disolucija zajedničkog standardnog jezika na posebne standardne jezike: bosanski, hrvatski, srpski i crnogorski krajem XX stoljeća.

Seminar: Pisanje radova o određenim temama iz programa.

Vježbe: Prepoznavanje specifičnosti standardnih idioma: bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika na tekstovima.

Osnovna literatura: 1. Simić, R. i B. Ostojić: *Osnovi fonologije srpskohrvatskog književnog jezika* (prvi dio), Nikšić, 1989; 2. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić: *Gramatika bosanskoga jezika* (uvod), Zenica 2000; 3. Barić, E. (et al.): *Hrvatska gramatika* (uvod), Zagreb 1995; 4. Stevanović, M.: *Savremeni srpskohrvatski jezik I* (uvod), Beograd, 1970.

Historijska gramatika I	2	0	2
-------------------------	---	---	---

Predavanja: Kurs predstavlja cjelovitu evolutivnu sliku izmjena sistema govornog jezika, počev od najstarijeg rekonstruiranog stanja u praslavenskom jeziku pa sve do današnjeg sistema bosanskog (hrvatskog, srpskog) jezika. Obrađuju se i u glavnim crtama tumače osnovni evolutivni tokovi i glavne povijesne unutarsistemske tačke na kojima se temelji i najbolje sagledava cjelokupan razvoj dijalekatskoga, govornog i standardnojezičkog idioma. To se prati na svim nivoima jezičke strukture (fonetsko-fonološkom, prozodijskom, morfološkom), pri čemu se izuzima sintaksički nivo. U glavnim se crtama razmatra i etimološki aspekt povezan s leksičkim. S aspekta dijahronijske teorije posebno se sagledava građa utemeljena na rekonstrukciji, relativnoj hronologiji i, posebno, pisanim spomenicima. Glavni cilj kursa jeste da se što potpunije sagleda evolutivna linija samoga savremenog jezika.

Đurđević

Vježbe: Vježbe tematski prate predavanja.

Osnovna literatura: 1. Belić, A., *Istorija srpskohrvatskog jezika I-III*; 2. Vuković, J., *Istorija srpskohrvatskog jezika (uvod i fonetika)*; 3. Moguš, M., *Fonološki razvoj hrvatskoga jezika*.

Historijska gramatika II	2	0	2
--------------------------	---	---	---

Predavanja: Pažnja se posvećuje analizi i tumačenju konkretnog jezičkog materijala, koji se inače dijeli na dva dijela: na jezičku građu u rezultatu rekonstrukcije (uključujući i etimološki aspekt) i jezičku građu iz pisanih spomenika i dijalekata. Sva ta građa analizira se na nivou historijske fonetike odnosno fonologije, akcentologije, morfologije i leksike kao povijesne etimološko-lingvističke kategorije. Posvećuje se i naročita pažnja sagledavanju najuočljivijih i najtipičnijih veza između pojava u današnjem standardnom bosanskom (hrvatskom, srpskom) jeziku i njihovih historijskih odnosno genetsko-evolutivnih korijena u prošlosti jezika.

Vježbe: Vježbe tematski prate predavanja.

Osnovna literatura: 1. Belić, A., *Istorija srpskohrvatskog jezika I-III*; 2. Vuković, J., *Istorija srpskohrvatskog jezika (uvod i fonetika)*; 3. Moguš, M., *Fonološki razvoj hrvatskoga jezika*.

Jezička kultura	2	1	2
-----------------	---	---	---

Predavanja: Jezička kultura i njen značaj. Izgrađivanje jezičke kulture. Uvjeti za dobru pismenost. Kompozicija različitih pisanih sastava. Esej, seminarski i diplomski rad. Negativne osobine stila. Poslovno komuniciranje. Poslovno pismo. Retorika. Govornička kultura. Govornički stilovi. Plan za uspješan govor. Osobine dobrog govora. Sposobnost slušanja. Paralingvistički kodovi.

Seminar: Pisanje različitih vrsta radova.

Vježbe: Pisanje različitih vrsta radova.

Osnovna literatura: 1. Bellenger, L.: *Umijeće komuniciranja*, Sarajevo, Svjetlost, 1992, 159; 2. Šamić, M.: *Kako nastaje naučno djelo*, 7. izdanje, Sarajevo, Svjetlost, 1988, 169; ili: Silobrčić, V.: *Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo*, Zagreb, Medicinska naklada, 1998, 159; 3. Tanović, I. – Šehović, A.: *Negativan uticaj stranih jezika na maternji jezik: Posljedice jezičke interferencije u jeziku povratnika iz zemalja prijema*, Sarajevo, Svjetlost, 2004, 177.

Jezičke strukture	2	0	2
-------------------	---	---	---

Predavanja: Nivoi jezičke analize. Fonetika i fonologija. Glas kao objekt proučavanja fonetike. Artikulatorne i akustičke osobine glasova. Struktura glasa. Fonem kao jedinica jezika. Funkcija fonema. Distribucija fonema. Alternacije fonema i njihova klasifikacija. Morfema kao elementarna dvostrana jedinica jezika – znak. Klasifikacija

Olivera Jhu
5

morfema. Pojam nultog morfema. Riječ kao sintaksički samostalna jedinica jezika. Gramatičko značenje. Načini iskazivanja gramatičkih značenja. Gramatičke kategorije – opće i posebne. Sintagma i rečenica. Tipovi sintaksičkih veza riječi. Gramatička i komunikativna analiza rečenice.

Vježbe: Usvajanje terminologije i primjena stečenih znanja na tekstu.

Osnovna literatura: 1. Riđanović, M.: *Jezik i njegova struktura*, Svjetlost, Sarajevo 1985; 2. Martine, A.: *Osnove opće lingvistike*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1982; 3. Bugarski, R.: *Uvod u opštu lingvistiku*, Beograd, 1989.

Leksikologija	2	1	1
---------------	---	---	---

Predavanja: Leksikologija kao dio znanosti o jeziku. Područja leksikologije. Riječ. Riječ kao znak. Semantički odnosi unutar riječi. Odnosi formalne identičnosti među riječima. Paradigmatski semantički odnosi među riječima. Odnosi semantičke sličnosti među riječima. Odnosi semantičke različitosti među riječima. Porijeklo riječi. Upotreba riječi. Razvitak riječi.

Seminar: Pisanje radova o različitim tipovima leksičkih jedinica.

Vježbe: Prepoznavanje i analiza leksičkog bogatstva bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika.

Osnovna literatura: 1. Melvinger, J.: *Leksikologija*, Osijek, 1984, 145; 2. Šipka, D.: *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, MS, Novi Sad, 1998, 21-133.

Lingvistička pragmatika	2	2	0
-------------------------	---	---	---

Predavanja: Kontekst, stil i kultura. Komunikacijska kompetencija. Konverzacione implikacije i presupozicije. Kontekstualna teorija značenja. Stilske i dijalekatske varijacije. Rečenice i tekstovi. – Deiksa. Lice, prostor i vrijeme. Deiktička referencija. – Raspoloženje i ilokucijska snaga. Teorija govornih činova. Konstativi. Performativi. Lokucijski, ilokucijski i perlokucijski govorni činovi. Zahtjevi. Pitanja. Negacija. Performativna analiza rečenica.

Oswald J. Šipka

Seminar: Istraživanje šire pragmalingvističke literature i izrada deskriptivno-analitičkih prikaza pristupa pojedinim fenomenima i pojavama.

Osnovna literatura: 1. Prčić, T., *Semantika i pragmatika reči*, Novi Sad, 1997; 2. Gazdar, G., *Pragmatics. Implicature, presupposition, and logical form*, New York – San Francisco – London, 1979; 3. Lyons, J., *Semantics*, vol. 2, London – New York – Melbourne, 1977, 570-786

Lingvistička stilistika I	2	1	2
---------------------------	---	---	---

Predavanja: Definicija stila. Podjela stilistike. Stilistika i druge nauke. Stilistika i njena veza s lingvističkim metodama i pravcima. Lingvistička stilistika.

Seminar: Prezentacija različitih pristupa stilistici.

Vježbe: Izrada referata.

Osnovna literatura: 1. Ćorac, M.: *Metaforske lingvostileme*, Privredno-finansijski zavod, Beograd, 1982; 2. Vuković, N.: *Putevi stilističke ideje*, Jasen, Podgorica-Nikšić, 2000; 3. Ćarkić, M.: *Uvod u stilistiku*, Naučna knjiga, Beograd, 2002, 9- 74 i 117-135.

Lingvistička stilistika II	2	0	2
----------------------------	---	---	---

Predavanja: Pojam stilema. Fonostilistika. Morfostilistika. Leksikostilistika. Sintaksostilistika. Grafostilistika. Stilistika teksta.

Vježbe: Lingvostilističke interpretacije svih jezičkih nivoa.

Osnovna literatura: 1. Ćorac, M.: *Stilistika savremenog srpskohrvatskog jezika*, Naučna knjiga, Beograd, 1974, 279; 2. Antoš, A.: *Osnove lingvističke stilistike*, Školska knjiga, Zagreb, 1974, 3. Simić, R.: *Opšta stilistika*, naučno društvo za negovanje i proučavanje srpskog jezika, Beograd, 2000.

Metodologija lingvističkog istraživanja	2	2	0
---	---	---	---

Predavanja: Ovaj kurs uvodi studente u teoriju i tehniku lingvističkog istraživanja. Uključuje teme: istraživanje i metoda; najčešće korišćene metode u lingvistici; faze istraživačkog procesa: izbor teme, definiranje hipoteze, sakupljanje podataka, analiza i raspored građe, pisanje istraživačkog izvještaja; redigiranje završne verzije rukopisa; pregledni rad i izvorni naučni rad; dokumentarna podloga rukopisa.

Seminar: Izrada plana istraživanja, radne bibliografije, pisanje prikaza knjige i sl.

Osnovna literatura: 1. Šamić, M., *Kako nastaje naučno djelo*, Sarajevo, Svjetlost, 1988 (ili koje drugo izdanje), 164 str.; 2. Silobrčić, V.: *Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo*, Zagreb, Medicinska naklada, 1998, 159.

Morfologija bosanskog hrvatskog i srpskog jezika I	2	1	2
--	---	---	---

Čreved Jelko

Predavanja: Osnovne tipološke karakteristike bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika. Morfološki nivo izučavanja jezika, morfofonologija, morfosintaksa. Osnovni pojmovi iz morfologije. Pojam morfeme. Pojam riječi. Morfološko-gramatičke kategorije. Sistem deklinacije i konjugacije. Morfološko-gramatičke kategorije. Kriteriji za podjelu riječi na vrste.

Seminar: Pisanje različitih radova iz morfologije.

Vježbe: Veza teorijskih pravila i praktičnih primjera.

Osnovna literatura: 1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić: *Gramatika bosanskoga jezika*, Dom štampe, Zenica, 2000, 173-304; 2. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika: *Hrvatska gramatika*, Školska knjiga, Zagreb, 1997, 95-284; 3. Stevanović, M.: *Srpskohrvatski jezik I*, Naučna knjiga, Beograd, 1970, 181-386.

Morfologija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika II	2	1	2
--	---	---	---

Predavanja: Kategorijalna obilježja imenskih riječi. Leksičko-semantičke i morfološke karakteristike imenica, zamjenica, pridjeva i brojeva. Kategorijalna obilježja glagola. Glagolski oblici. Nepromjenljive riječi.

Seminar: Pisanje istraživačkih radova o različitim morfološkim pojavama.

Vježbe: Prepoznavanje vrsta riječi.

Osnovna literatura: 1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić: *Gramatika bosanskoga jezika*, Dom štampe, Zenica, 2000, 173-304; 2. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika: *Hrvatska gramatika*, Školska knjiga, Zagreb, 1997, 95-284; 3. Stevanović, M.: *Srpskohrvatski jezik I*, Naučna knjiga, Beograd, 1970, 181-386.

Norma bos., hrv., srp. jezika	2	1	2
-------------------------------	---	---	---

Predavanja: Ortografska norma bosanskoga, hrvatskog i srpskog jezika. Glasovna norma. Ortoepska norma. Morfološka norma. Tvorbena norma. Leksičko-semantička norma. Izbor leksema. Odnos prema riječima stranoga porijekla. Sintaksička norma.

Seminar: Poredba norme bosanskoga jezika s hrvatskom i srpskom normom.

Vježbe: Poredba norme bosanskoga jezika s hrvatskom i srpskom normom.

Osnovna literatura: 1. Halilović, S.: *Pravopis bosanskoga jezika*, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili *Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole*, Zenica, Dom štampe, 1999, 216); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: *Hrvatski pravopis*, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: *Pravopis srpskoga jezika*, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503; 2. Muratagić-Tuna, H.: *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689.

Čevelić I. Lov

Novija bošnjačka književnost I (s pregledom starije bošnjačke knjiž.) ³	1	0	1
---	---	---	---

Po programu Odsjeka za književnosti naroda BiH.

Novija bošnjačka književnost II ⁴	1	0	1
--	---	---	---

Po programu Odsjeka za književnosti naroda BiH.

Osnove staroslavenskoga jezika	2	0	2
--------------------------------	---	---	---

Predavanja: Sadržaj ovoga predmeta zapravo je skraćena verzija predmeta Staroslavenski jezik I i II, tj. bez rekonstrukcija, pogotovo oblikâ, i bez mnogih činjenica poredbene metode. Na početku se obrađuju osnovni uvodni pojmovi: naziv(i) jezika, njegov odnos prema praslavenskom i današnjim slavenskim jezicima, pitanje dijalekatne osnove, Leskienov kanon, glagoljica i ćirilica, moravsko-panonska misija, (srednjo)crkvenoslavenski (redakcije i recenzije). Studenti će se upoznati s izgovornom i djelomice s brojnom vrijednošću ćiriličnih slova, s normaliziranim pravopisom, s latiničnom transliteracijom i transkripcijom. Dalje, obradit će se fonološki sustav staroslavenskoga jezika s naglaskom na samoglasničkim i suglasničkim alternacijama kao posljedicama starih fonetskih zakona i analogija, ali i novijih procesa, kao što su: depalatalizacija, zatvaranje slogova, pojava sekundarnih slogova /r/ i /l/. Oblici se obrađuju bez osobitog osvrta na nastanak i s obzirom na interferencije, i u deklinaciji i u konjugaciji. Iz sintakse će biti spomenute samo neke konstrukcije (na vježbama će se prigodno govoriti i o drugim sintaksičkim pojavama).

Vježbe: Vježbe tematski prate predavanja i sastoje se od čitanja, latinične transliteracije i transkripcije, prijevoda (filološkog/radnog i kanonskoga) i elementarne analize: pravopisne, fonetske, obličke. Ispitni minimum iznosi pet pripremljenih tekstova.

Osnovna literatura: a) za predavanja: 1. Damjanović, S., *Glasovi i oblici staroslavenskoga jezika*, Zagreb, 1995. i 2000; 2. Hamm, J., *Staroslavenska gramatika*, Zagreb (bilo koje izdanje); b) za vježbe: 1. Nikolić, S., *Staroslovenski jezik II. Tekstovi sa rečnikom*, Beograd (vanredni studenti mogu se služiti i *Staroslavenskom čitankom* J. Hamma /Zagreb/, bilo koje izdanje)

Poredbena gramatika slavenskih jezika I	2	0	1
---	---	---	---

Predavanja: Poredbena gramatika slavenskih jezika temelji na staroslavenskom jeziku i zajedno s njim čini osnovu slavističkih studija. U uvodu se obrađuju: pojam i definicije predmeta i komparativno-historijske metode, jezična srodnost, jezični zakoni i analogije, podjela indoevropskih i slavenskih jezika, počeci i pregled slavenske

³ Ili *Novija hrvatska književnost I (s pregledom starije hrvatske knjiž.)* ili *Novija srpska književnost I (s pregledom starije srpske knjiž.)*.

⁴ Ili *Novija hrvatska književnost II* ili *Novija srpska književnost II*.

Đeved Jelenc
9

komparatistike, periodizacija praslavenskog jezika i slavenska prapostojbina, prvi slavisti komparatisti. Polazeći od rekonstrukcija ustroja praslavenskog pa i praindoevropskog jezika promatraju se njegovi glasovi u općeslavenskim jezičnim procesima u smislu konvergentnog i divergentnog razvoja do danas – u glavnim crtama. Posebno se vodi računa o evoluciji vokalskih sustava – pie., psl. i stsl. – u vezi sa zakonom otvorenih slogova i slogovne harmonije, o nestanku diftonga i diftonških skupina (monoftongizacija i raspadanje, metateza likvida i "polnoglasije"), ali i pojedinačnim vokalima, pogotovo onim specifično slavenskim: "jat", "jeri", jerovi, slogotvorne likvide...

Vježbe: Vježbe tematski prate predavanja. Nema rada na slavenskim tekstovima.

Osnovna literatura: 1. Mihaljević, M., *Slavenska poredbena gramatika, 1. dio (uvod i fonetika)*, Zagreb, 2002.; 2. Bošković, R., *Uporedna gramatika slovenskih jezika, 1. dio: Fonetika*, Beograd (izdanje Naučne knjige ili Trebnika); 3. Piper, P., *Uvod u slavistiku 1*, Beograd, 1998.

Poredbena gramatika slavenskih jezika II	2	0	1
--	---	---	---

Predavanja: Obraduje se pie. konsonantizam, najkraće se studenti upoznaju s glotalnom teorijom, podsjećaju se na laringalnu teoriju; dalje se govori o pojednostavljenom konsonantizmu u ranom praslavenskom, o satemizaciji, o dobivanju /h/, o slogovnoj harmoniji, palatalizacijama, jotovanjima, protezi... Komparativno-historijska metoda primjenjuje se i u morfologiji polazeći od praindoevropskih osnova i nastavaka i u deklinaciji i u konjugaciji, preko općeslavenskih modela do najmarkantnijih pojava i procesa pojednostavljenja i miješanja u današnjim slavenskim jezicima. Ukazuje se i na najzanimljivije arhaizme. U posljednjem segmentu ovog predmeta obrađuju se karakteristične crte, s komparativnog stajališta, većine slavenskih jezika, po skupinama i podskupinama, uključujući i osnovne informacije o grafijama i pravopisima, o naglasku, balkanskom jezičnom savezu.

Vježbe: Vježbe tematski prate predavanja, pa i pri upoznavanju s karakterističnim crtama slavenskih jezika, jer se čitaju i analiziraju paralelni slavenski tekstovi (prijevodi).

Osnovna literatura: a) za predavanja: 1. Mihaljević, M., *Slavenska poredbena gramatika, 1. dio (uvod i fonetika)*, Zagreb, 2002.; 2. Bošković, R., *Uporedna gramatika slovenskih jezika, 1. dio: Fonetika* (objedinjeno izdanje Trebnika /Beograd/, ili posebna izdanja Fonetike i Morfologije /Beograd, Nikšić, 1985/); za vježbe: 1. Kondrašov, N.A., *Slavjanske jazyki*, Moskva, 1961; 2. Falonski, A. i B. Sender, *Biesiada slowiańska*, Kraków, 1992.

Poststrukturalistička lingvistika	2	2	0
-----------------------------------	---	---	---

Predavanja: Nova sintaksa. – Generativna gramatika i semantika. – Matematička lingvistika kvantitativnog tipa. Kvantitativna lingvistika. Teorija informacije. Mašinsko prevođenje. – Algebarska lingvistika. Kategorijalna gramatika. Gramatika zavisnosti. – Gramatika riječi. – Tekstualna lingvistika.

Oliver J. J. J.

Seminar: Istraživanje šire poststrukturalističke lingvističke literature i izrada deskriptivno-analitičkih prikaza različitih pristupa lingvističkim fenomenima i pojavama.

Osnovna literatura: 1. Ivić, M., *Pravci u lingvistici, II*, Beograd 1990; 2. Škiljan, D., *Kraj lingvistike?*, Zagreb, 1991; 2. Mihaljević, M., *Generativna sintaksa i semantika*, Zagreb, 1998.

Predstrukturalistička lingvistika	2	2	0
-----------------------------------	---	---	---

Predavanja: Antička jezička misao – teorija imenovanja i gramatička vještina. Platonov „Kratil“. Aristotelova „Poetika“ i „Gramatičko umijeće“ Dionisija Tračanina. Varonova „Ars gramatice“. Panini i indijska gramatička tradicija. Škole u Basri i Kufi. Kašgari. Lingvistička misao u srednjem vijeku. Humanizam i renesansa i interes za jezike. Univerzalna gramatika Por Rojala. Poredbeno-historijska lingvistika. Filozofija jezika u XIX stoljeću. V. Humboldt. Psihologizam i biološki naturalizam u lingvistici. Mladogramatičari.

Seminar: Radovi prikazi najznačajnijih djela i predstavnika.

Osnovna literatura: 1. Ivić, M.: *Pravci u lingvistici*, IV izdanje, Ljubljana, 1978; 2. Humboldt, W.: *Uvod u delo o kavi jeziku*, Novi Sad, 1988; 3. Amirova, T.A. (et alt.): *Očerki po istorii lingvistiki*, Moskva, 1975.

Primijenjena norma I	0	1	1
----------------------	---	---	---

Seminar: Novinski tekstovi. Lektura i korektura.

Vježbe: Novinski tekstovi. Lektura i korektura.

Osnovna literatura: 1. Halilović, S.: *Pravopis bosanskoga jezika*, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili *Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole*, Zenica, Dom štampe, 1999, 216); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: *Hrvatski pravopis*, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: *Pravopis srpskoga jezika*, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503; 2. Muratagić-Tuna, H.: *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689.

Primijenjena norma II	0	1	1
-----------------------	---	---	---

Seminar: Novinski tekstovi. Lektura i korektura.

Vježbe: Novinski tekstovi. Lektura i korektura.

Osnovna literatura: 1. Halilović, S.: *Pravopis bosanskoga jezika*, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili *Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole*, Zenica, Dom štampe, 1999, 216); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: *Hrvatski pravopis*, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: *Pravopis srpskoga jezika*, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503; 2.

Đurocal Zhe

Muratagić-Tuna, H.: *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689.

Primijenjena norma III	0	2	2
------------------------	---	---	---

Seminar: Tekstovi prevedeni na bosanski, hrvatski, srpski jezik. Lektura i korektura.

Vježbe: Tekstovi prevedeni na bosanski, hrvatski, srpski jezik. Lektura i korektura.

Osnovna literatura: 1. Halilović, S.: *Pravopis bosanskoga jezika*, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili *Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole*, Zenica, Dom štampe, 1999, 216); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: *Hrvatski pravopis*, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: *Pravopis srpskoga jezika*, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503; 2. Muratagić-Tuna, H.: *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689.

Primijenjena norma IV	0	2	2
-----------------------	---	---	---

Seminar: Tekstovi prevedeni na bosanski, hrvatski, srpski jezik. Lektura i korektura.

Vježbe: Tekstovi prevedeni na bosanski, hrvatski, srpski jezik. Lektura i korektura.

Osnovna literatura: 1. Halilović, S.: *Pravopis bosanskoga jezika*, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili *Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole*, Zenica, Dom štampe, 1999, 216); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: *Hrvatski pravopis*, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: *Pravopis srpskoga jezika*, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503; 2. Muratagić-Tuna, H.: *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689.

Primijenjena norma V	0	2	2
----------------------	---	---	---

Seminar: Naučni tekstovi. Lektura i korektura.

Vježbe: Naučni tekstovi. Lektura i korektura.

Osnovna literatura: 1. Halilović, S.: *Pravopis bosanskoga jezika*, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili *Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole*, Zenica, Dom štampe, 1999, 216); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: *Hrvatski pravopis*, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: *Pravopis srpskoga jezika*, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503; 2. Muratagić-Tuna, H.: *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689.

Đurođ J. Ilić

Primijenjena norma VI	0	1	1
-----------------------	---	---	---

Seminar: Naučni tekstovi. Lektura i korektura.

Vježbe: Naučni tekstovi. Lektura i korektura.

Osnovna literatura: 1. Halilović, S.: *Pravopis bosanskoga jezika*, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili *Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole*, Zenica, Dom štampe, 1999, 216); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: *Hrvatski pravopis*, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: *Pravopis srpskoga jezika*, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503; 2. Muratagić-Tuna, H.: *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689.

Primijenjena norma VII	0	2	2
------------------------	---	---	---

Seminar: Književnumjetnički tekstovi. Lektura i korektura.

Vježbe: Književnumjetnički tekstovi. Lektura i korektura.

Osnovna literatura: 1. Halilović, S.: *Pravopis bosanskoga jezika*, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili *Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole*, Zenica, Dom štampe, 1999, 216); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: *Hrvatski pravopis*, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: *Pravopis srpskoga jezika*, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503; 2. Muratagić-Tuna, H.: *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689.

Primijenjena norma VIII	0	2	2
-------------------------	---	---	---

Seminar: Književnumjetnički tekstovi. Lektura i korektura.

Vježbe: Književnumjetnički tekstovi. Lektura i korektura.

Osnovna literatura: 1. Halilović, S.: *Pravopis bosanskoga jezika*, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili *Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole*, Zenica, Dom štampe, 1999, 216); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: *Hrvatski pravopis*, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: *Pravopis srpskoga jezika*, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503; 2. Muratagić-Tuna, H.: *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689.

Savremena bošnjačka književnost I ⁵	1	0	1
--	---	---	---

Po programu Odsjeka za književnosti naroda BiH.

⁵ Ili *Savremena hrvatska književnost I* ili *Savremena srpska književnost I*.

Preporod 13 *Jhu*

Savremena bošnjačka književnost II ⁶	1	0	1
---	---	---	---

Po programu Odsjeka za književnosti naroda BiH.

Semantika	2	2	0
-----------	---	---	---

Predavanja: Pojam i predmet semantike. – Ekstralingvistička i intralingvistička semantika. Mjesto semantike unutar lingvistike. Gramatika, semantika i pragmatika. – Semantičke teorije. Bihevioristička semantika. Logička semantika; nominatum i smisao; predikatski i propozicijski kalkulus. – Struktura značenja. Gramatičko, leksičko i rečenično značenje. Designacija i denotacija. Referencija. Asocijacija i konotacija. Smisao. – Semasiologija i onomasiologija. – Paradigmatski i sintagmatski semantički odnosi. – Semantičko polje. – Modeliranje značenja i njegova analiza. Komponencijalna analiza. Teorija semantičkih prototipa. Kognitivna semantika.

Seminar: Istraživanje šire semantičke literature i izrada deskriptivno-analitičkih prikaza pristupa pojedinim fenomenima i pojavama.

Osnovna literatura: 1. Berruto, G., *Semantika*, Zagreb, 1994 (ili: Lyons, J., *Semantics*, vol. 1, London – New York – Melbourne, 1977); 2. *Glavni pravci suvremene teorije značenja* (zbornik radova), *Dometi*, XVII/4, Rijeka, 1984; 3. *Gramatika, semantika, znanje* (ur. M. Suško), Sarajevo, 1977.

Semantika bos., hrv., srp. jezika I	2	1	2
-------------------------------------	---	---	---

Predavanja: Leksičko i gramatičko značenje. Odnos semantike i gramatike. – Morfosemantika. Morfološka i tvorbeno semantička polja. – Leksička semantika. Leksičkosemantički sistem jezika. Jedinice leksičkosemantičke analize. Struktura leksičkog značenja i njegova analiza. Leksičkosemantička polja. Jednoznačnost i višeznačnost leksičkih jedinica. Polisemija. Homonimija. Sinonimija. Antonimija. Hiponimija. Paronimija. Spojivost leksičkih jedinica. Semantika frazema. Promjene značenja: širenje, sužavanje, prijenos (transpozicija) značenja. Značenje kao semantičko-stilistička kategorija: konotacija, "obilježnost" značenja; stilske figure i značenje.

Seminar: Provođenje istraživanja u odabranom korpusu tekstova i pisanje istraživačkih radova o obrađenim temama.

Vježbe: Uočavanje i analiza obrađenih semantičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.

Osnovna literatura: 1. Riđanović, M., *Jezik i njegova struktura*, Sarajevo, 1988, odjeljak o semantici (str. 275-350); 2. Gortan-Premk, D., *Polisemija i organizacija leksičkog sistema u srpskome jeziku*, Beograd, 2004; 3. Tanović, I., *Frazeologija bosanskoga jezika*, Zenica, 2000.

Semantika bos., hrv., srp. jezika II	2	1	2
--------------------------------------	---	---	---

⁶ Ili *Savremena hrvatska književnost II* ili *Savremena srpska književnost II*.

Predavanja: Sintaksička semantika. – Formalna i semantička sintaksa. – Sintaksičko-semantička polja. – Rečenica kao predmet semantičkog istraživanja. Osnovne komponente rečenične semantike. Propozicionalna komponenta. Komunikacijska komponenta. Pragmatička komponenta. Semantički odnosi među sintaksičkim strukturama: istoznačnost i neistoznačnost; značenjska markiranost sintaksičkih struktura.

Seminar: Provođenje istraživanja u odabranom korpusu tekstova i pisanje istraživačkih radova o obrađenim temama.

Vježbe: Uočavanje i analiza obrađenih semantičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.

Osnovna literatura: 1. Silić, J., *Od rečenice do teksta*, Zagreb, 1984; 2. *Kontekst i značenje* (ur. N. Mišević i M. Potrč), Rijeka, 1987; 3. Kovačević, M., *Uzročna semantičko polje*, Sarajevo, 1988.

Semiotika	2	2	0
-----------	---	---	---

Predavanja: Znak. Signifikacija. Semiotičke osnovne komunikacije. Funkcije. – Komponente znaka i aspekti njihova izučavanja. Forma i sadržina znaka. Semiotički trokut. Referencija. Nominalizam. Realizam. Konceptualizam. – Tri dimenzije znaka. Sintaktika. Semantika. Pragmatika. – Tipovi znakova. Simboli. Slikovni (ikonički) znakovi. Indeksički znakovi. Simptomi. – Interpretacija znakova. – Znakovi u kontekstu. Kontekstualna teorija referencije. – Logički kodovi. Estetski kodovi. Društveni kodovi.

Seminar: Istraživanje šire semiotičke literature i izrada deskriptivno-analitičkih prikaza pristupa pojedinim fenomenima i pojavama.

Osnovna literatura: 1. Moris, Č., *Osnove teorije o znacima*, Beograd, 1975; 2. Giro, P., *Semiologija*, Beograd, 1975; 3. Ogden, Č.K. i A.A. Ričards, *Značenje značenja. Proučavanje uticaja jezika na misao i nauka o simbolizmu*, Sremski Karlovci – Novi Sad, 2001.

Sintaksa bos., hrv., srp. jezika I	2	0	2
------------------------------------	---	---	---

Predavanja: Pojam i predmet sintakse; sintaksičke poddiscipline. – Jedinice sintaksičke analize: riječ, sintagma, rečenica, vezani tekst. – Sintaksičke kategorije riječi: konstituentne i nekonstituentne riječi; sintaksema. – Sintagma. Sintaksička valentnost sintaksema. Funkcionalna i kategorijalna preobrazba. Tipovi gramatičkih odnosa u sintagmi: slaganje, upravljanje, pridruživanje; slobodne i vezane sintagme. Proste i složene sintagme. Supstantivne, verbalne, adjektivne i adverbijalne sintagme. – Rečenica. Komunikacijski i gramatički aspekt rečenice. Predikativnost: kategorija lica, vremena i načina. Gramatička paradigma rečenice. Gramatičko ustrojstvo rečenice. Predikat; vrste predikata; širenje predikata. Subjekt, objekt i adverbijalna odredba. Atribut i apozicija. Vrste rečenica po sastavu: proste i složene rečenice. – Prosta rečenica. Rečenični model. Strukturni tipovi prostih rečenica: dvočlane (personalne) i jednočlane (impersonalne) rečenice. Preoblika osnovnog rečeničnog ustrojstva: nijekanje; pasiv i obezličjenje.

Teodor Jakuš

Vježbe: Uočavanje i analiza obrađenih sintaksičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.

Osnovna literatura: 1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić, *Gramatika bosanskoga jezika*, Zenica, 2000; 2. Ivić, M., *Lingvistički ogledi*, Beograd, 1983; 3. Kovačević, M., *Kroz sintagme i rečenice*, Sarajevo, 1992.

Sintaksa bos., hrv., srp. jezika II	2	1	2
-------------------------------------	---	---	---

Predavanja: Složena rečenica. Nizanje, spajanje, uvrštavanje. Klauza; strukturni status klauza. Koordinacija i subordinacija u sintaksi. Vezničke i bezvezničke strukture. – Nezavisnosložene rečenice. Klasifikacija nezavisnosloženih rečenica: eksplicitne (vezničke) i implicitne (bezvezničke) nezavisnosložene rečenice; sastavne, rastavne i suprotne rečenice. – Zavisnosložene rečenice. Klasifikacija zavisnosloženih rečenica: funkcionalno-semantička, formalno-gramatička i strukturno-semantička. Eksplicitne i implicitne zavisnosložene rečenice; objekatske, atributske i priloške (mjesne, vremenske, načinske, poredbene, uzročne, posljedične, namjerne, pogodbene, dopusne i dr.) zavisne klauze.

Seminar: Provođenje istraživanja u odabranom korpusu tekstova i pisanje istraživačkih radova o obrađenim temama.

Vježbe: Uočavanje i analiza obrađenih sintaksičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.

Osnovna literatura: 1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić, *Gramatika bosanskoga jezika*, Zenica, 2000; 2. Stevanović, M., *Savremeni srpskohrvatski jezik II. Sintaksa*, Beograd, 1979. (i druga izdanja); 3. Pranjković, I., *Hrvatska skladnja*, Zagreb, 1993.

Sintaksa bos., hrv., srp. jezika III	2	1	2
--------------------------------------	---	---	---

Predavanja: Kondenzacija i nominalizacija u sintaksi. Rečenična kondenzacija: Adverbalizacija i infinitivizacija. Predikatski apozitiv. – Vezani tekst. Ustrojstvo vezanog teksta; obavijesno raščlanjivanje rečenica; lančana i naporedna međurečenična veza; inkoativne i finitivne rečenice; tematska progresija; tekstualna koneksija; tipovi vezanog teksta. Red riječi: osnovni red riječi, aktualizirani red riječi i obavezni red riječi; stilska obilježnost reda riječi. – Metode sintaksičke analize: gramatika zavisnosti, gramatika frazne strukture, generativno-transformaciona gramatika.

Seminar: Provođenje istraživanja u odabranom korpusu tekstova i pisanje istraživačkih radova o obrađenim temama.

Vježbe: Uočavanje i analiza obrađenih sintaksičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.

Osnovna literatura: 1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić, *Gramatika bosanskoga jezika*, Zenica, 2000; 2. Radovanović, M., *Spisi iz sintakse i semantike*, Novi Sad, 1990; 3. Velčić, M., *Uvod u lingvistiku teksta*, Zagreb, 1987.

Sociolingvistika	2	2	0
------------------	---	---	---

Predavanja: Sociolingvistika – nauka o jeziku u društvu. Jezik, komunikacija, kultura, društvo, nacija. Stavovi prema jeziku / varijetetu. Jezičko planiranje. Jezička politika. Normiranje jezika. Jezička norma. Standardni jezik. Raslojavanje jezika. Tipovi jezičkih zajednica. Bilingvizam. Diglosija. Jezici u kontaktu. Socijalno-komunikativni status jezika. Komuniciranje u višenacionalnim zajednicama.

Seminar: Problemska pitanja iz oblasti sociolingvistike. Referati i seminarski radovi utemeljeni na sociolingvističkoj literaturi.

Osnovna literatura: 1. Bugarski, R.: *Jezik u društvu*, Beograd, Čigoja štampa – XX vek, 1996, 259; 2. Kristal, D.: *Kembrička enciklopedija jezika*, Beograd, Nolit, 1995, 474; Radovanović, M.: *Sociolingvistika*, 2. izdanje, Novi Sad, Dnevnik – Književna zajednica Novig Sada, 1986, 304.

Staroslavenski jezik I	2	0	2
------------------------	---	---	---

Predavanja: U uvodu se obrazlažu osnovni pojmovi: ime(na), periodizacija, odnos prema praslavenskom jeziku i slavenskim jezicima općenito, moravsko-panonska misija, pitanje dijalekatske osnove, staroslavenska pisma, "staroslavenski kanon", izvori za proučavanje ovoga jezika, redakcije i recenzije; prvi i najznačajniji staroslavenisti. Studenti se detaljno upoznaju s pravopisnim, fonološkim i brojnim vrijednostima staroslavenske ćirilice, s pojmom "normalizirani" pravopis i rekonstruirani oblik. S komparativno-historijskog stajališta promatraju se stsl. i praslavenski vokali: njihov nastanak i stanje (i promjene) u stsl. tekstovima, s obzirom na zakon otvorenih slogova i slogovnu harmoniju, posebno razvitak specifičnih slavenskih samoglasnika.

Vježbe: Vježbe tematski prate predavanja i sadrže: čitanje, transliteraciju i transkripciju ćiriličnih tekstova, prijevod (radni/filološki i kanonski) i analizu, pravopisnu i jezičnu, prije svega fonetsku, s naglaskom na tekućoj temi. Detaljno se obrađuju tri-četiri teksta.

Literatura: a) za predavanja: 1. Hamm, J., *Staroslavenska gramatika* (svi tekstovi) – bilo koje izdanje; 2. Damjanović, S., *Glasovi i oblici staroslavenskoga jezika*, izdanja 1995. i 2000; b) za vježbe: 1. Nikolić, S., *Staroslovenski jezik II. Primeri sa rečnikom*, izdanja Naučne knjige ili Trebnika, Beograd

Staroslavenski jezik II	2	0	2
-------------------------	---	---	---

Predavanja: Staroslavenski konsonantizam prema praslavenskom (i praindoevropskom) jeziku; nastanak fonema /h/ - "pravilo IURK", palatalizacije, jotovanja i ostale suglasničke promjene. Oblici se također promatraju u okviru komparativno-historijske metode: imeničke osnove, samoglasničke i "vokalske", odnos palatalnih i nepalatalnih; deklinacije zamjenica, pridjeva određenog i neodređenog vida i komparacija. Glagolske paradigme ličnih i neličnih oblika, s obzirom na stare osnove: glagolsku, prezentsku, infinitivnu i participske osnove, kao i s obzirom na Leskienovu

Deval J. H.

podjelu glagola; stari primarni i sekundarni lični nastavci. Iz sintakse će biti obrađene samo neke crte: slavenski genitiv, apsolutni dativ, dativ s infinitivom...

Vježbe: Vježbe tematski prate predavanja i sadrže: čitanje, transliteraciju i transkripciju ćirilčnih tekstova, prijevod (radni/filološki i kanonski) i analizu, morfološku i sintaksičku, s naglaskom na tekućoj temi. Ispitni minimum obuhvaća najmanje deset obrađenih tekstova.

Osnovna literatura: a) za predavanja: 1. Hamm, J., *Staroslavenska gramatika* (svi tekstovi) – bilo koje izdanje; 2. Damjanović, S., *Glasovi i oblici staroslavenskoga jezika*, izdanja 1995. i 2000; b) za vježbe: 1. Nikolić, S., *Staroslovenski jezik II. Primeri sa rečnikom*, izdanja Naučne knjige ili Trebnika, Beograd

Strukturalistička lingvistika	2	2	0
-------------------------------	---	---	---

Predavanja: Osnovni pojmovi: struktura, strukturalistička lingvistika, strukturalizam. Lingvistička koncepcija F. de Sosira – Ženevska lingvistička škola. Fonološka epoha u lingvistici. Praška lingvistička škola. Funkcionalna lingvistika A. Martinea. Kopenhaška lingvistika – jezik kao predmet glosematike. Američka lingvistika – deskriptivizam, distribucionalizam. Metodi strukturalističke lingvistike.

Seminar: Radovi prikazi najznačajnijih djela strukturalističke lingvistike.

Osnovna literatura: 1. De Sosir, F.: *Opšta lingvistika*, Beograd, 1969; 2. Ivić, M.: *Pravci u lingvistici*, IV izdanje, Ljubljana, 1978; 3. Havranek, B.: *Principi praške lingvističke škole*, Zbornik za filologiju i lingvistiku XIII/I, Novi Sad, 1970; 4. Bloomfield, L.: *Language*, New York, 1964; 5. Piaget, J.: *Strukturalizam*, Beograd, 1978.

Teorija i praksa prevodenja I	2	2	0
-------------------------------	---	---	---

Po programu Odsjeka za slavistiku.

Teorija i praksa prevodenja II	2	2	0
--------------------------------	---	---	---

Po programu Odsjeka za slavistiku.

Teorija i praksa prevodenja III	2	2	0
---------------------------------	---	---	---

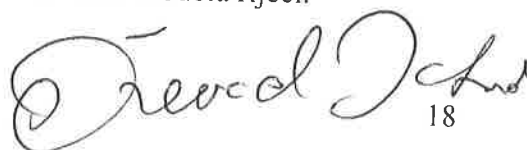
Po programu Odsjeka za slavistiku.

Tvorba riječi bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2	1	2
---	---	---	---

Predavanja: Kriteriji za razvrstavanje riječi. Struktura riječi. Pregled tvorbenih modela.

Seminar: Pisanje radova o tvorbenim modelima.

Vježbe: Utvrđivanje i prepoznavanje različitih tvorbenih modela riječi.

Osnovna literatura: 1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika: *Hrvatska gramatika*, Školska knjiga, Zagreb, 285-389; 2. Babić, S.: *Tvorba riječi u hrvatskome književnom jeziku*, Zagreb, 1986.

Uvod u književne teorije	2	0	2
--------------------------	---	---	---

Po programu Odsjeka za književnosti naroda BiH.

Uvod u lingvistiku	2	0	2
--------------------	---	---	---

Predavanja: Nauka o jeziku i njene discipline. Predmet i objekt lingvistike. Suština jezika – njegove funkcije i njegova struktura. Jezik kao sredstvo sporazumijevanja. Jezička djelatnost – jezik i govor. Govorni čin i psihofizički mehanizmi govora. Društvena priroda govorne djelatnosti. Porijeklo jezika. Razvoj jezika – vanjski i unutrašnji zakoni. Raznolikost idioma unutar jezika – organski i neorganski idiomi. Književni jezik i njegove karakteristike. Norma i tipovi norme. Raslojavanje književnog jezika – funkcionalni stilovi. Jezik kao sistem znakova. Pojam sistema i vidovi sistema. Znak kao elemenat jezičkog sistema. Karakteristike jezičkog znaka. Jezik i vještački semiotički sistemi.

Vježbe: Usvajanje terminologije i značenja termina.

Osnovna literatura: 1. De Sosir, F., *Opšta lingvistika*, Nolit, Beograd 1969; 2. Škiljan, D.: *Pogled u lingvistiku*, Školska knjiga, Zagreb, 1982; 3. Bugarski, R.: *Uvod u opštu lingvistiku*, Beograd, 1989; 4. Jespersen, O.: *Čovječanstvo, narod i pojedinac sa lingvističkog stanovišta*, Sarajevo, 1970.

Uvod u svjetsku književnost I	2	0	2
-------------------------------	---	---	---

Po programu Odsjeka za književnosti naroda BiH.

Uvod u svjetsku književnost II	2	0	2
--------------------------------	---	---	---

Po programu Odsjeka za književnosti naroda BiH.

Uvod u teoriju književnosti s teorijom i poetikom književnih žanrova	2	0	2
--	---	---	---

Po programu Odsjeka za književnosti naroda BiH.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

Nastavno-naučno vijeće Fakulteta

Broj: 02-01/177

Sarajevo, 27. 09. 2005. godine.

Na osnovu člana 262. Pravila Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Prečišćeni tekst) i saglasnosti Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 02-01/156 od 15. 07. 2005. Nastavno-naučno vijeće Fakulteta na 9. sjednici od 15. IX 2005. godine, *donijelo je*

ODLUKU

I

Usvajaju se Nastavni planovi i programi (školska 2005/2006. godina) na svim Odsjecima Filozofskog fakulteta u Sarajevu i Katedri za historiju umjetnosti.

DEKAN FAKULTETA

[Handwritten signature]
Prof. dr. Salih Fočo

DOSTAVITI:

1. Odsjecima
2. Studentskoj službi 2x
3. Uz zapisnik
4. a/a